

Program wychowawczy i program profilaktyki

Publicznego Gimnazjum Katolickiego im. św. Stanisława Kostki

w Poznaniu

WSTĘP

Charakterystyka warunków kulturowych

Istotą działań profilaktyczno-wychowawczych jest podstawa aksjologiczna (wartościująca) i antropologiczna (ludzka, osobowa), a więc to, jaką koncepcję człowieka się przyjmuje i ku czemu on zdąża poprzez swoje zachowanie i działanie.

Program wychowawczy gimnazjum, prowadzonego przez Archidiecezję Poznańską, opiera się na **pedagogice personalizmu** (wychowaniu stawiającemu w centrum osobę ludzką), która wpisana jest w polskie prawo oświatowe. Celem pracy szkoły jest wspieranie dziecka we wszystkich obszarach jego **osobowego rozwoju**. Koncepcja edukacyjna szkoły integralnie łączy dydaktykę i wychowanie oraz profilaktykę. Zasadnicze znaczenie przywiązujemy nie tylko do dydaktyki, ale również do klimatu interpersonalnego (międzyosobowego), który tworzą wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i dzieci.

Ze względu na uwarunkowania kulturowe (globalne i środowiskowe), w jakich dojrzewają dzieci, niektóre sfery ich rozwoju wymagają szczególnej uwagi w celu eliminowania czynników ryzyka i wzmacniania czynników chroniących **osobowy rozwój dziecka**. Należą do nich: silna więź emocjonalna z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną, regularne praktyki religijne, poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych oraz przynależność do pozytywnej grupy.

Sytuację współczesnej kultury cechuje niepewność człowieka na płaszczyźnie kulturowej, antropologicznej, etycznej i duchowej. Narzucanie antropologii bez Boga i bez Chrystusa, utrata pamięci dziedzictwa chrześcijańskiego, a w konsekwencji brak zaplecza duchowego, wyzwalają nihilizm (nicość) na polu filozofii, relatywizm w teorii poznania, prawie i moralności, pragmatyzm (praktycyzm) i cyniczny hedonizm (dążenie do przyjemności z pominięciem jakichkolwiek norm) w strukturach życia codziennego. Chaos wartości, zagubienie prawdy o człowieku i jego niezbywalnych prawach, fragmentaryzacja egzystencji niosą za sobą poczucie osamotnienia, lęk przed zepchnięciem na margines życia, zagubienie sensu życia, konflikty rodzinne, gorączkowe zabieganie o własne interesy i przywileje, ucieczkę w różne formy agnostycyzmu religijnego, świat fikcji i działań łudzących szansą na przeżycie szczęścia. Szczególny klimat wychowawczy tworzą środki masowego przekazu ze względu na siłę i atrakcyjność wyrazu połączoną z totalnym chaosem w dziedzinie wartości moralnych, społecznych oraz w sferze dotyczącej godności człowieka.

Zagrożenia rozwoju dziecka

W warunkach wszechwładzy pieniądza nasze społeczeństwa przywiązują wielką wagę do niezależności i autonomii osiągniętych dzięki kompetencji i sile - stąd niebezpieczeństwo zapomnienia, że każdy z nas przeżywa siebie jako wartość i że tę wartość można weryfikować jedynie na poziomie więzi z drugim człowiekiem. Właśnie ta więź z człowiekiem dorosłym i z rówieśnikami jest konieczna, aby rozwój dziecka mógł przebiegać prawidłowo.

Brak więzi, opartej na życzliwości i przyjaźni, prowadzi do stłumienia serca i wszystkich energii miłości, do obojętności będącej przyczyną powstawania wielkich niesprawiedliwości między silnymi i słabymi. Stąd wiedzie droga do niezdrowej rywalizacji, zazdrości, arogancji, agresji, wojen i śmierci.

W warunkach naszego życia społecznego, nacechowanego brakiem czasu dla dziecka - tak w rodzinie, jak i w szkole - dzieci często ulegają zniechęceniu. Dziecko karmione obojętnością lub stanowiące przedmiot rozczarowania dorosłych, traci zaufanie do samego siebie, czuje się bezużyteczne, dręczy je poczucie winy z powodu własnego istnienia. Osobowości silne - reagują agresją i odmową zaufania wobec dorosłych, a potwierdzenia własnej wartości szukają w kontaktach znajdujących się poza zasięgiem wychowawców.

Więzi osobowe jako podstawa pracy szkoły

Praca szkoły, oparta na pedagogice personalizmu, polega przede wszystkim na zaufaniu w możliwość wzrostu każdego dziecka, na okazywaniu mu zainteresowania i uwagi. Dziecko musi czuć, że jest kochane; chodzi o to, aby zauważać niepowtarzalność dziecka, wartości ukryte w jego wnętrzu. W ten sposób można przekazać nadzieje egzystencji człowieka, pragnienie zmiany i wzrastania. Ta pedagogika miłości, nawet, jeżeli potrzebuje słowa, jest przede wszystkim niewerbalna. Realizuje się ona poprzez postawę nauczyciela, spojrzenie, uśmiech, gest, sposób prowadzenia lekcji, oceniania pracy i wysiłku dziecka.

Tak rozumiemy treść pedagogiki personalizmu, opartej na autorytecie człowieka dorosłego, który dla siebie szuka prawdy oraz sensu egzystencji i wspiera w poszukiwaniach dziecko.

W aktualnym klimacie pluralizmu etycznego i religijnego chcemy być świadkami, że dla wierzących Jezus jest nadzieją każdej osoby ludzkiej. Tak też rozumiemy najgłębsze korzenie kultury europejskiej.

Słowa - klucze personalizmu chrześcijańskiego

Zadaniem szkoły jest takie zagospodarowanie wszystkich obszarów jej pracy, aby dziecko mogło uświadomić sobie niepowtarzalność i jedyność swojego istnienia, własną historię życia, która ma charakter także duchowy, piękno powiązań z innymi ludźmi, odpowiedzialność za własne życie oraz los drugiego człowieka (również dorosłego). Szkoła powinna tworzyć klimat umożliwiający dziecku dojrzewanie do świadomości, że posiada wolność wyboru i że te wybory tworzą jego osobę (nie tylko zewnętrzny sukces) lub, że dokonane źle, prowadzą do degradacji i nieszczęścia. Posłuszeństwo wobec dorosłych powinno przeradzać się w posłuszeństwo wobec własnego sumienia, zdolnego do określania obiektywnej prawdy o tym co jest dobre a co złe. Kształtowanie sumienia dziecka dokonuje się w kontakcie z innymi ludźmi otwartym na transcendencję, na obecność w naszym życiu Boga osobowego i Jego miłość.

Chcemy, aby w naszej szkole dziecko otoczone było życzliwą opieką dorosłych, którzy rozumieją jego sprawy, a rodzice znajdowali wsparcie w tworzeniu klimatu wychowawczego kształtującego ich dziecko oraz w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i edukacyjnych

PROGRAM WYCHOWAWCZY GIMNAZJUM

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Formy realizacji
Kształtowanie postawy szacunku wobec daru życia.	Umiejętność wyrażania wdzięczności Bogu i rodzicom za dar życia.	Lekcje religii. Rozmowy kierowane np. z okazji Dnia Matki, własnych urodzin, a także w oparciu o lekturę i filmy.
	Budzenie szacunku i miłości do drugiego człowieka.	Rozmowy kierowane np. z okazji imienin, urodzin członków rodziny, kolegów, czy innych bliskich osób.
Odkrywanie prawdy o człowieku	Szukanie odpowiedzi na pytanie „Kim jestem?” „Kim mogę być”	Wywiady z rodzicami. Spotkania z ciekawymi ludźmi.
	Uczenie konieczności pracy nad sobą.	Lekcje religii. Rozkład dnia. Gazetka klasowa.
	Uświadomienie potrzeby aktywności wobec przeciwności.	Indywidualne rozmowy z nauczycielami i rodzicami.
III Rozwijanie zdrowych relacji opartych na prawdzie i dobru.	Kształtowanie postawy życzliwości, pomocniczości, koleżeństwa, przebaczenia i bezinteresowności.	Gry i zabawy. Wycieczki. Święta i uroczystości. Udział w akcjach charytatywnych.
	Podnoszenie kultury osobistej Kultura słowa i kultura zachowania	Pogadanki. Konkursy recytatorskie. Używanie słów kluczy: proszę dziękuję, przepraszam. Gry dramowe
	Stwarzanie warunków do rozwijania obowiązkowości, samodzielności, odpowiedzialności za siebie i za innych.	Gazetka klasowa. Gry i zabawy. Wycieczki. Konkursy. Wykonywanie albumów. Prace domowe uczniów. Dyżury w klasie.
	Umiejętność rozróżniania dobra od zła oraz dokonywanie pierwszych samodzielnych wyborów.	Lekcje religii. Rekolekcje. Pogadanki sytuacyjne oraz w oparciu o lekturę i filmy. Rozmowy indywidualne. Gry dramowe.
IV Promowanie zdrowego stylu życia.	Zaplanowanie aktywnego i radosnego spędzania czasu.	Plakat. Gazetka klasowa.
	Promowanie życia w zdrowym środowisku.	Pogadanka. Konkurs plastyczny. Inscenizacja. „Zielona” lub „biała” szkoła. Wyjazd do lasu. Gry i zabawy sportowe.
V	Okazywanie miłości, wdzięczności i szacunku wobec rodziców, dziadków i innych	Lekcje religii. Rekolekcje. Święta i uroczystości. Pogadanki w oparciu o lekturę i filmy. Składanie życzeń,

Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną.	członków rodziny.	podziękowań. Pantomima.
	Posłuszeństwo wobec rodziców i nauczycieli.	Lekcje religii. Zajęcia edukacyjne. Pantomima. Gra dramowa.
	Ukazywanie rodziny jako najwyższego dobra (w sytuacjach codziennych, a także z okazji Dnia Matki, Ojca, Babci, Dziadka).	Konkursy plastyczne. Konkursy recytatorskie. Wystawy dzieł sztuki. Pogadanki, dyskusje na podstawie lektur i filmów.
VI Pozytywne odniesienia do płciowości.	Intymność w życiu młodzieży	Pogadanki sytuacyjne oraz w oparciu o lekturę i filmy.
	Rola autorytetu w życiu młodzieży.	Pogadanki i dyskusje. Wywiady z rodzicami, spotkania z ciekawymi ludźmi.
VII Zapewnienie wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia	Motywowanie do zdobywania wiedzy przez odkrywanie prawdy o świecie.	Kółka zainteresowań. Konkursy wiedzy. Wycieczki.
	Uwrażliwianie na piękno otaczającego świata i budzenie wrażliwości estetycznej.	Prace plastyczne. Koncerty muzyczne. Wycieczki. Albumy. Literatura młodzieżowa.
	Zapewnienie zdrowia i sprawności fizycznej „W zdrowym ciele zdrowy duch”.	Zawody sportowe. Rajdy. „Zielone” i „białe” szkoły. Spotkania z lekarzem i pielęgniarką. Szczepienia ochronne.
	Kształtowanie postawy własności prywatnej i państwowej.	Lekcje religii. Zajęcia edukacyjne. Sytuacje codzienne. Przykłady z literatury.
VIII Kształtowanie postawy miłości do Ojczyzny.	Przyjęcie odpowiedzialności za dobre imię szkoły.	Uroczystości szkolne. Konkursy międzyszkolne. Zawody sportowe.
	Ukazywanie sylwetek wybitnych Polaków.	Audycje filmowe. Gazetka klasowa. Wystawy. Koncerty.
	Poznanie symboli narodowych i umiejętność zachowania się w sytuacjach uroczystych. Budzenie postawy szacunku i dumy narodowej.	Uroczystości szkolne i państwowe.

PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAZJUM

Obszar: Niepowodzenia szkolne.

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
I. Diagnoza umiejętności i możliwości uczniów.	<ol style="list-style-type: none">1. Analiza opinii i orzeczeń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i innych specjalistów. Analiza świadectw i zaświadczeń ze sprawdzianu z VI klasy.2. Badanie wyników nauczania w zakresie przedmiotów humanistycznych i matematyczno – przyrodniczych.	Uzyskanie wiedzy na temat możliwości i umiejętności uczniów.
II. Zmniejszenie liczby ocen niedostatecznych na koniec semestru/roku szkolnego.	<ol style="list-style-type: none">1. Dodatkowe zajęcia edukacyjne (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w klasach 1, dodatkowe lekcje języka polskiego w klasach 3, kółka zainteresowań i.in.).2. Indywidualna praca z uczniem.3. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.5. Stosowanie zróżnicowanych metod pracy z uczniem, w szczególności metod aktywizujących.6. Wczesne informowanie rodziców o problemach dzieci.7. Zajęcia: „Efektywne metody nauczania.”8. Zebrania i spotkania indywidualne z rodzicami.	Zmniejszenie liczby ocen niedostatecznych na koniec semestru/roku szkolnego.

III. Zmotywowanie uczniów do uczęszczania na dodatkowe zajęcia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukazanie możliwości osiągnięcia sukcesu. 2. Uatrakcyjnienie zajęć. 3. Kontakty z rodzicami. 	Wzrost frekwencji na zajęciach dodatkowych.
IV. Zapobieganie wagarom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nawiązywanie dobrych relacji wychowawczych z uczniami zagrożonymi wagarami. 2. Bieżąca analiza frekwencji. 3. Współpraca z pedagogiem. 4. Współpraca z policją i innymi instytucjami. 5. Współpraca z rodzicami. 6. Kontrola zwolnień. 	Wzrost frekwencji.
V. Doskonalenie umiejętności dydaktycznych i wychowawczych nauczycieli.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w WDN. 2. Udział w szkoleniach, kursach, grupach wsparcia, warsztatach, studia podyplomowe. 	Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w pracy dydaktycznej i wychowawczej.

Obszar: Funkcjonowanie społeczne.

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
I. Diagnoza środowiska ucznia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad wśród wychowawców klas 1. 2. Rozmowy z rodzicami. 3. Kontakty z instytucjami (szkoły podstawowe, szkoły średnie, Policja, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Centrum Wspierania Dzieci i Młodzieży, Centrum Doradztwa Zawodowego dla Dzieci i Młodzieży Ośrodek Pomocy Psychologicznej SPCH i in.). 4. Ankiety dotyczące funkcjonowania społecznego 	Uzyskanie wiedzy na temat środowiska rodzinnego i rówieśniczego uczniów.

	uczniów.	
II. Przygotowanie uczniów do pełnienia określonych ról społecznych.	<p>Poznanie siebie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia warsztatowe z pedagogiem i psychologiem. 2. Zajęcia warsztatowe: „Emocje – rozpoznawanie i adekwatne formy ich wyrażania.” 3. Rozmowy indywidualne. 4. Godziny wychowawcze. 5. Wyposażenie biblioteki w odpowiednią literaturę. <p>Komunikowanie się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenie umiejętności wypowiedzania się. 2. Dbłość o kulturę słowa. 3. Zajęcia warsztatowe z komunikacji. 4. Włączanie w życie klasy osób doświadczających trudności w angażowaniu się w życie społeczności; powierzanie im pewnych zadań i funkcji. 5. Nauczenie właściwego sposobu wyrażania swoich sądów, uczuć i ocen. 6. Nauka wypowiedzania się na forum. <p>Świadomy wybór zawodu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty z zakresu orientacji zawodowej. 2. Spotkania z doradcami zawodowymi oraz z przedstawicielami różnych zawodów. 3. Współpraca ze szkołami 	<p>Uczeń i wychowawca znają mocne i słabe strony ucznia, jego zainteresowania, zdolności, lęki. Uczeń zna swoją wartość. Uczeń potrafi nazywać i rozpoznawać emocje własne oraz innych. Umie również wyrażać je w sposób adekwatny do sytuacji .</p> <p>Uczeń potrafi wypowiadać się poprawnie, umie wyrazić swoją opinię, zwraca się kulturalnie do innych, nie boi się występów publicznych.</p> <p>Uczeń świadomie wybiera szkołę ponadgimnazjalną, zna swoje możliwości, uzdolnienia i zainteresowania. Potrafi dostosować się do sytuacji panującej na rynku pracy.</p>

	<p>ponadgimnazjalnymi, pracodawcami, urzędami pracy i innymi instytucjami.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Informacyjne spotkania dla uczniów i rodziców. 5. Przygotowanie tablicy informacyjnej. <p>PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia prowadzone w ramach przedmiotu z tego zakresu. 	
<p>III. Poznawanie prawidłowych norm w dziedzinie życia społecznego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia w ramach przedmiotu „Przygotowanie do życia w rodzinie” 2. Warsztaty z pedagogiem i psychologiem. 3. Godziny wychowawcze. 4. Udział w starannie dobranych spektaklach teatralnych i seansach filmowych. 	<p>Uczeń podejmuje trafne decyzje i wybory życiowe. Uczeń respektuje moralne zasady życia rodzinnego i społecznego.</p>
<p>IV. Pokazanie alternatywnych zachowań wobec zachowań ryzykownych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie dyskotek, wycieczek, imprez sportowych, kółek zainteresowań, rajdów, wyjazdów do kina, teatru, muzeum i in. 2. Szerzenie czytelnictwa. 3. Stworzenie zespołu muzycznego. 4. Rozwijanie zainteresowań. 	<p>Uczeń korzysta z proponowanych przez szkołę form spędzania wolnego czasu.</p>

Obszar: Zachowania ryzykowne

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
I. Diagnoza stopnia zagrożenia zachowaniami ryzykownymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ankiety. 2. Rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami. 3. Obserwacja zachowań i postaw uczniów. 	Uzyskanie wiedzy o stopniu ryzyka występowania zachowań niepożądanych.
II. Informowanie uczniów o zagrożeniach.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne rozmowy z uczniami. 2. Godziny wychowawcze. 3. Szkolenia Rady Pedagogicznej. 4. Realizacja tematów związanych z profilaktyką na poszczególnych przedmiotach. 5. Spotkania dla uczniów i rodziców ze specjalistami. 	Uczeń wie, jakie zagrożenia wynikają z zachowań ryzykownych.
III. Uświadamianie konsekwencji płynących z zachowań ryzykownych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze. 2. Spotkania z przygotowanymi merytorycznie prelegentami. 3. Udział w spektaklach profilaktycznych, seansach filmowych. 4. Zajęcia w ramach przedmiotu „Przygotowanie do życia w rodzinie”. 	Uczeń wie, jakie konsekwencje może ponieść w przypadku podjęcia zachowań ryzykownych. Nie eksperymentuje z zachowaniami ryzykownymi.

Sposób realizacji Program Wychowawczego i Programu Profilaktyki w danym roku szkolnym określa Plan Wychowawczy, który stanowi załącznik nr 1 do powyższego Programu.